

Politisk maktmisnýtsla og kávalæti

Fyri ikki so mongum árum síðani, royndi ein kvinna, í blóðunum, at gera vart við sína ónøgd, í samband við at politisku myndugleikarnir høvdu givið loyvið til, at lagdur var framleiðslubygningur við vandamiklari kemiskari framleiðslu, við dyr hennara.

Tó at, uttan fyra, ein meiriluti av feroyska folkinum, tóku undir við greinskriving hennara, so var eingin ið gav henni sín stuðul, og var hon tiskil noydd at lúta fyri einari maktsterkari politiskari klíku, ið fekk pressa hetta igjøgnum.

Síðani tá hevur, við jevnnum millumbili, verið greinir at sæð frá einstaklingum, í teimum ymiskum blóðunum, ið hava gjørt vart við politiska maktmisnýtslu og kávalæti.

SLÁAST FYRI EYÐSÝND RÆTTINDI

Fyri flest okkum øll, man tað tykjast nyttuleyst, at sláast við politisku myndugleikarnar, um enn tá eyðsýnd rættindir, tá ið hesir somu ikki eru førir fyri at stiggja mun á tí ið er, ella kan gerast, juridiskt lógligt og tað ið er moralskt forkastligt.

Tó at hesir somu kunnu sýnast sterkir, og at drepani, so er spurningurin um vit ikki alt ov ofta geva teimum ov góð kort á hondina, við millum annað, okkara líkasælu yvir fyri trupulleikum hjá hverjum øðrum, og á tann hátt *vit sjálvi* — oftani tianverri — samanseta politiskar meirilutar.

Sum eitt hitt besta dømi um eina tilika samanseting, er at finna í Vági.

Um vit hyggja at myndini, ið er yvir Vágs bý, so er við pilunum, ið hava ein myrkan blett, vist á har ið teir ymiskum býráðslimirnir búgva. Her leggja vit til merkis, at 8 av 9 býráðslimum búgva sum grannar á tí vestasta økinum í býnum, saman við umleið 2/9 (tveimum nýggjindapartum) av íbúgvunum í býnum. Á tí stóra økinum eystanfyri býr bert tann eini býráðslimurin, ið er í andstöðu, saman við 7/9 (sju nýggjindapartum) av íbúgvunum í býnum. Allir hesir íbúgvar hava tiskil onga ávirkan á tær avgerðir ið verða tiknar í býráðnum.

Spurningurin er so, um hetta ikki hevur havt fylgjur fyri íbúgvarnar í tí eystara býrpartinum.

Her skal tó líka nevast, at tá ið nevnt verður vestari og eystari býrpartur, so er hetta ikki meint sum ein sundurbýting av býnum, men sum av ávíst øki har meirilut-

in í býráðnum og meirilutin av borgarunum búgva.

DREKKIVATNIÐ

Í 1986 varð kanning gjørd av drekkivatninum til eystara býrpartin, av Heilsufrøðiliga Starvstovuni, eftir áheitan frá íbúgva (íkkí býráðnum) í sama øki, og var úrslitið hetta:

Úrslit av kanning av drekkivatninum til eystara býrpart í Vági, sammett við krav ið danskir myndugleikar seta til drekkivatni.

Í Vági

Samlað kimalt v/ 37° 39 pr. ml
Samlað kimalt v/ 21° 450 pr. ml
Fluoreserandi bakteríur 6 pr. ml
Koliiformar bakteríur 240 pr. 100 ml
Fækalar kolif. bakteríur 79 pr. 100 ml
Litur/reinleiki 90 mg/l Pt
Turbiditet/grugg 4,75 NTU

Í Danmark

max. 20 pr. ml
max. 200 pr. ml
max. 5 pr. ml
mugu ikki kunna ávisast
mugu ikki kunna ávisast
max 15
max 0,5

Fyri tykkum ið ikki hava sæð vatnið, gevur hetta eina litla hómung av hvussu vánaligt vatnið er. Tó skal viðmerkjast, at vatnið var av tí frøga hendan dagin. Vatnið er, til sjóndar, at líkna við runuvatu.

Eintak av kanningini varð vist í býráðnum og kom samstundis í eitt av tíðindablaðum okkara.

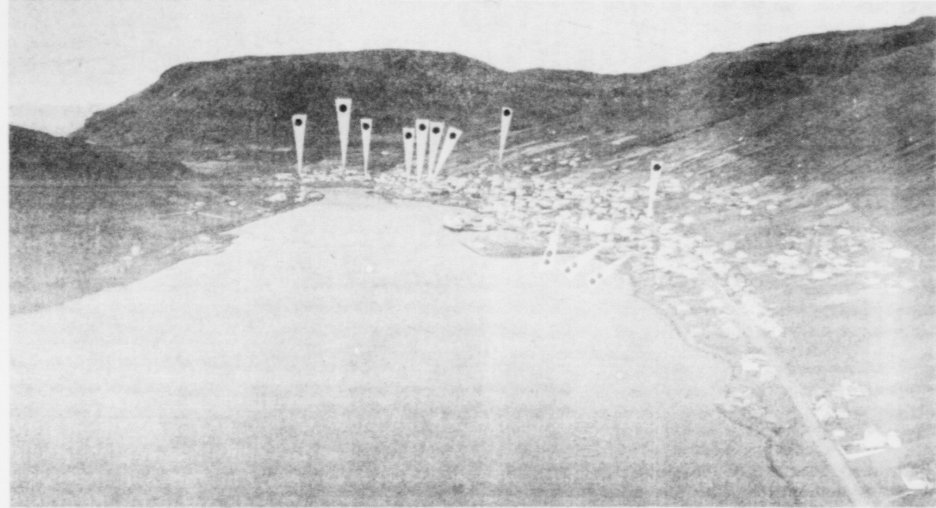
Nú skuldi ein trú, at okkurt munagott varð gjørt fyri at loysa henda álvarsama trupulleika, men so var ikki.

Enn í dag, 2 ár seinni, verður drukkíð sama runuvatnið í eystara býrpartinum. Meirilutin í býráðnum, ið býr uttanfyri økið og tiskil ikki er plágður av hesum vatni, hevur ikki havt áhuga at nýta pening til hetta endamál, tá ið milliónir av krónum skulu nýtast í teirra egna øki, til hepisleys og láturlig endamál.

HVAR ERU MYNDUGLEIKARNIR??

Um hugt verður at myndini einaferð enn, so sæst flakavirkni ligga í sama øki og hevur tiskil nýtt sama vatn, til hægriðing av fiski, okkara týðningarmarklastu útflutningsvoru.

(Vit minnst kanska øll sandmaðkin hjá dønum, og tað umtalu ið tað fekk í týskum fjølmiðlum, og hvørja avleiðing tað hevði fyri søluna av fiski hjá somu. Hvat vildi hetta,

har býráðslimir búgva,

har klubbi og dansihøli eru.

umtáð frættist, at partur av feroysku fiskavørnum var hægriður við tilikum vatni??)

Til rós fyri Fiskasøluna skal segast, at teir eftir at hava frætt um hesa gølu, settu krav fram um, at annaðhvørt varð reinsiværk sett upp ella varð flakavirkni stongt. Hetta og ikki «vælvild» frá meirilutanum í býráðnum, hevur viðført at býráðið hevur samtykt, at reinsiværk skal setast upp — nær tað so verður.

Í hesum sambandi kundi verði áhugavert at fingi at vita, hvar ið Heilsufrøðiliga Starvstovun, Landslæknin og ikki minst okkara valdu lógtingsmenn — í samgonguni — hava verið í hesum samnangi. Í samband við síðstnevndu, er frágreiðingin møguliga tann, at teir búgva saman við meirilutanum í vestara býrpart.

VIT FÁA TAÐ IÐ TEIR IKKI VILJA HAVA

Í mong ár hevur verði kjakast um teir nógvu klubbarnar og dansihølini og plaseringar teirra í bygdum øki. Vit hava einamest hoyrt um hesar trupulleikar í Havnini.

Harvið er ikki sagt, at hetta ikki er ein trupulleiki sum finnst aðrastaðir í landi «okkara» — tvørturimóti.

Tey loyvir, ið eru givin til plasering av klubbum

og dansihølum frá meirilutunum í bygda- og býráðum, hava til dagin í dag verði eyðkend av, at hesi ikki ligga í nánd av har hesir somu búgva.

Tað sum tó hevur verði roynt frá býráðnum aðrastaðir, er, at nýggj loyvir til aðurnevndu hølir, hava ikki verði givin í bústaðarøkjum, ímeðan verandi hølir ikki verða tvungin at flyta.

Men hesar lógfestu og moralsku sjálvsøgdu reglur eru ikki galdandi í Vági. Her er nevniliga bert eitt galdandi, tað ið meirilutin í vestara býrparti ikki vil hava á teirra øki, tveir teir inn í bústaðarøkið eystanfyri.

Verður hugt eftir myndini, vísa pilarnir, við tveimum myrkum blettum, á plaseringar av dansihølum og klubbum — í eystara býrparti sjálfandi. Tað eina dansihølið og klubbun eru fyri stuttum lögð inn í eitt tað vakrasta bústaðarøkið í býnum, ólógliga eftir núverandi býarplani.

Hetta kann bert lata seg gera, tí at meirilutin felið als onga ábyrgd yvir fyri íbúgvunum í hesum øki.

Plaseringarnar av hesum dansihúsum og klubbum hava havt tær fylgjur, til dagin í dag, at trý húski eru flutt vegna ónáðir frá hesum húsum.

ØKISVAL

Í feroyska samfelagnum í

dag er ikki loyvt øllum eitt friðarligt vikuskifti. Nei tú skalt annaðhvørt góðtaka levnaði frá druknum «klubbalimum» ella tvangsinnleggjast tí at liða á ímeðan «hetjur» halda lív í okkara sermerkta síðnarvi — kvæðunum, á ein sermerktan hátt.

Um ein loysn var at staðið saman, øll tey ið javnan plágast av hesum, so var tað eina roynd vert.

Tó burdi tað verði nokur sjálvsøgð rættindi, ið okkara valdu bygda- og býráðslimir borgaðu fyri, men so er ikki.

Ein onnur loysn, ið vildi bót munandi um tann skeivleika, og samstundis tað líkasælu í bygda- og býráðslimirar vísa yvir fyri ávisum bygda- og býrækjum, er ein øðrvísi valskipan. Ein valskipan, sum í hesum føri — Vági — vildi gjørt tað ómøguligt, at 8 av 9 býráðslimum búgva sum grannar á einum litlum øki.

Býurin skuldi verði býttur upp í 9 økir, har

hvørt økið varð umboðað við einum — og bert einum — umboð, og har íbúgvar í einum øki, bert høvdu møguleika at atkvøða fyri valevnum í sínum øki. Valevnið skuldi somuleiðis verið búsitandi í sínum valeki, og um valt umboð fekk farloyvi, skuldi annað í sama øki umboða viðkomandi.

Fyri Vágs býráð vildi tað viðført, at 6 av teimum 8 grannunum í vestara býrparti ikki vildu sitið í býráðnum í dag.

Hetta er somuleiðis einasta loysn fyri at fáa maktsterkar býráðslimir, ið oftani sita fyri lívið frá. Óivað høvdu kvinnurnar havt ein betur møguleika at gjørt seg galdandi í einari tilkari økisvalskipan.

P.S. Hava tit annars hugsað um, at vit í dag, eftir at hava havt bæði politi- og sýslumann, eru einasti býur í heiminum uttan lögreglu.

«Eystabúgvi»

